इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ४[illegible]८ (५५०)

ग्रंथ नाम पां[illegible]प.

विषय कथा-पुराणे.

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

आदिपर्व ॥ श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ श्रीकुलदेवतायनमः ॥ श्री पां०प्र०१
१ नरनाराय[illegible]नमः ॥ ॐनमोजी आदिदिगांबरा ॥ ब्रह्मानंदा निर्विकारा ॥ पुराणपुरुषा परात्प
रा ॥ जगदे[illegible]रा जगत्पति ॥ १ ॥ श्री मद्भीमातटविहारा ॥ कमलोद्भवजनका अति उदा
रा ॥ अना[illegible]सिधाज्ञातपदसारा ॥ रुक्मिणीवरा पांडुरंगा ॥ २ ॥ तुचीजालासिसिधि
विनायेका ॥ [illegible]गलारंभी मंगलाकारका ॥ करुणाकरा तु वरदायका ॥ सर्वविद्याप्रदं तुची
॥ ३ ॥ अरुणोदि[illegible] संध्याराग ॥ आरक्त [illegible] कवि तेरंग ॥ किंवा [illegible]मर तु बाला कसु
रंग ॥ तैसा अंगसतेजपैं ॥ ४ ॥ सिंदुर [illegible]गीरि ॥ रम्यतुंदीलत्रिभुवनउदरी ॥
हेरंबतव ध्यानअंतरी ॥ रुषीसुर[illegible]विजे ॥ ५ ॥ निजमस्तकीचा दिव्यसुगंध ॥ ते
थें वीज [illegible]जनजालें मिलींद ॥ [illegible] ॥ सच्चिदानंद ॥ आनंदकंद मंगलमूर्ति ॥ ६
उगवले दोनिवासरमणी ॥ तैसी मकराकार कुंडलें श्रवणी ॥ नक्षत्रपुंज वो वि
ळें गुणी ॥ मुक्तमाला तेविदिसति ॥ ७ ॥ नक्षत्रें [illegible]जा रोहिणीकांत ॥ तैसें प रा०म०
दक लुद्दई विराजत ॥ सौदामिनी वेवो झळकत ॥ शुभ्रवास गणपतिचें ॥ ८ ॥ सिं १

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

धिबुद्धिनवनीतिक्षन॥ किंकनकाचळमूर्तिमंत। सुरासुररुषीसमस्त॥ चरणांतुजें
सेविति॥९॥ दंतदिनकरवतसळकत। देखतांआज्ञानतमपळत॥ तोविनाय
कवरदहस्त॥ उचतुनीदेतनाभीकरातें॥१०॥ म्हणेमिआहेंपाठिसी॥ पांडवमता
पंगंतथराज्ञी॥ वदसाहित्यरहस्यतेंसी॥ नवरसीसुरसजों॥११॥ वंदुकमळोद्भव
कुमारी॥ जेवरुषेंब्राह्मसंभारी॥ जेज्ञानगंगास्वानंदलहरि॥ ब्रह्मानंदसाग
रिची॥१२॥ जेसदाविलसेंसेवकाविमोक्षश्री॥ जेत्रिभुवनजावण्यसुंदरी। साहित्य
कल्हारभ्रमरी॥ जेसुरासुरींवंदिजे॥१३॥ जेसहस्त्रवदना॥ किंनरवरसेंभरली
यसुरींना॥ गुप्तराहोनहालेविरसता॥ जेत्रखरुषेंसरस्वती॥१४॥ सकळविद्ये
विमळपीठ॥१५॥ जेचातुर्यसौभाग्यवरिष्ठ॥ प्रमेयरत्नखाणीसुभट॥ स्वामिणिक
विकुळाळाची॥१५॥ विधिविष्णुउमापति॥ हेतुसेंउपासकसरस्वती॥ व्यासवाल्मि
कादिरुषीपंक्ती॥ तुजस्तवितीसर्वदा॥१६॥ निगमकामधेनुचेंकासेसी॥ अ
र्थदुग्धभरलेंसुरसी॥ तेहेभारतभरितनवरसी॥ पंचमवेदबोलती॥१७॥ त्या

(3)

आदिपर्व० २ तीलकाढुननवनीता ॥ कविबाळकादेतमाता ॥ तेभारतिवंदिलीतत्वता ॥ ग्रंथारं पां०प्र०१
भीप्रितिनें ॥ १८ ॥ तेवाग्वादिनीब्रह्मपुत्री ॥ जेरसनानाचवीनीजसुत्री ॥ जेशब्दब्र
ह्माचीधात्री ॥ हाणेंजिव्हाग्नीघाल्लीत ॥ १९ ॥ मिसर्वाचेंजीव्हाग्नीवसे ॥ शुभाशुर
भफळेंबोलवितसें ॥ मद्भक्तामिसञ्जविनामें ॥ मिचवरुषेंसरस्वती ॥ २० ॥ श्रीधर
ह्मणेंत्रीभुवनजननी ॥ ब्रह्मानंदघ ... ॥ भारथरचनायेथुनी ॥ सुरसवद
वीमाउली ॥ २१ ॥ दैसीकराजाब्रह्म ... विग्रहोत्वानंदकंद ॥ त्याचेंचरणा
रवींदसुगंध ॥ तेथेंमिळीदहोइनमि ... तरविज्ञानगोदावरी ॥ अनुभववल्लभ
दक्षणपरी ॥ मध्येंभीमरथीसुंदरी ... देवाहातसें ॥ २३ ॥ भागीरथाविंभी
मरथी ॥ ज्यात्रिभुवनीवीख्यातमिरवती ॥ पाताळीवुंडलीकवरदमती ॥ अन्वय
वस्तीकरितसें ॥ २४ ॥ जेंकारत्नणद्वारवती ॥ पंढरिची त्रिभुवनी किर्ति ॥ जेथें वि
राजेपांडुरंगमूर्त्ति ॥ भीमरथीतिरी सदा ॥ २५ ॥ त्यापांडुरंगस्तेत्रीनिश्चीत ॥ ब्रह्मा रा०म० २
नंदयतिसमाधीस्त ॥ जोवेदांतज्ञानीअद्भूत ॥ महिमात्याचानवर्णवे ॥ २६ ॥ वंदुकु

ळदैवतनिश्चयेसी ॥ जोमहाराजप्रेमपुरविलासी ॥ मणिमल्लमर्दनकैलासवा
सी ॥ स्वानंदरासी जगदात्मा ॥ २७ ॥ वैराग्येंतुरंगीबैसला ॥ बोधखड्गहातिंधरि
ला ॥ अर्धांगी विलैसेज्ञानकळा ॥ माहाळसादेवीचिच्छक्तिदे ॥ २८ ॥ तदितांबरें
परमतेजाळ ॥ किंउगवलेंमार्तंडमंडळ ॥ मणिमल्लपरमकुटिलखळ ॥ दळास
हितेमर्दिलें ॥ २९ ॥ शांतकुंभप्रभेसमान ॥ उधळीभावहरीद्राचुर्ण ॥ त्यारंभी
मणिमल्लमर्दन ॥ प्रेमभावें वंदिला ॥ ३० ॥ तेकरवीरपुरविलासीनी ॥ आदिमा
यात्रिजगजननी ॥ तिचाबोधकरुनी ॥ रदयाकाशीउगवला ॥ ३१ ॥ जोला
वण्यामृताचीसरिता ॥ मनोरथपुरितकल्पलता ॥ शक्रदनविधीसविता ॥ जी
चेंकरितांआराधन ॥ ३२ ॥ भेदकोल्हासुरसंव्हारकें ॥ निजज्ञानामृतदायकें ॥ श्री
धरतान्हेकौतुकें ॥ वोसंगाघेईआपुला ॥ ३३ ॥ पाजुनियाप्रेमपान्हा ॥ बोलविपांडवप्र
तापवचना ॥ तेआदिमायाविष्णुललना ॥ ब्रह्मानंदेवंदिली ॥ ३४ ॥ वंदुतोदक्षणके
दार ॥ रत्नाचळराशिप्रतापशुर ॥ करिदैत्याचासंव्हार ॥ दक्षणदिसेंपातला ॥ ३५ ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5)

आदिपर्व जोभक्तांसौम्यवृष्टीतळ॥ देसासीभासेंमळयकाळ॥ ऋषीसुरनरसकळ॥ परक पां०७०१
मळवंदितिसदा॥३६॥आनसत्रकथाभारती॥ नवरसअन्नेंस्वादेति॥ श्रव
३ णभोजनासंतपंक्ती॥परमप्रीतीबैसले॥३७॥मूळभारतकर्ताविदव्यास॥लेख
कजालाजेथेंगणेश॥ तेथेंम्यांग्रंथकेलाहासोस व्यर्थकासयाघेइजें॥३८॥व्या
सवाल्मीककविश्रेष्ठ॥ कविगुरुगोतमवरिष्ठ॥ पुर्विचकेविसंतवरिष्ठ॥महिमाअ
द्भुततयाचा॥३९॥कळयुगीजालेजेसंत वर्तमानीआतासमस्त॥पुढेंहोणार
जेनिश्चीत॥दीर्घदंडवतसमस्तां॥४०॥श्रोतेबोलतिकुराळ॥ सांडुनीआतांस
र्वपाल्हाळ॥ बोलेंभारतरसाळ॥आदिपर्वापासुनी॥४१॥आधीचभारतग्रं
थथोर॥तोतुबोलसीधवनातयुक्तार्थ॥तरिआबलानकळेंयथार्थ॥कथासम
स्तअवधारि॥४२॥ब्रह्मानंदपुत्रश्रीधर॥सकळकविसंतांचाकिंकर॥साष्टांगघा
लुननमस्कार॥ह्मणेंसादरपरिसाआतां॥४३॥उग्रश्रवालोमहर्षणी॥शौनका रा०म०
दीआपारमुनी॥सुतासिपुसतिनैमिष्यारणी॥भारतनिरोपिआह्मातें॥४४॥जा ३

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

वैकुंठनारायण॥ तोचि अवतरला कृष्णद्वैपायन॥ तेणें शब्दब्रह्म साधुन॥ भारत
सार काढीलें॥ ४५॥ साठि लक्ष महाभारत॥ देवलोकी अर्ध ठेविलें यथार्थ॥ पंच
दश लक्ष गोउबकृत॥ पितृलोकि ठेविलें॥ ४६॥ पावणें चवदा लक्ष सुरस॥ गंधर्वलो
की ठेविलें स्वामी व्यासें॥ सवालक्ष मनुष्यांस॥ मृत्यलोकी ठेविलें॥ ४७॥ मनुष्या
चें अल्प गतप्राण॥ अल्प आयुष्य बहु कृतविघ्न॥ कृष्ण सुत सत्यवतीनंदन॥ मथित
सुरस काढिलें॥ ४८॥ ते जन्मेजयें करितां श्रवण॥ व्यासशिष्य वैशंपायन॥ ते
णें सांगतां संपूर्ण॥ मग प्रगटलें जगती वरी॥ ४९॥ हरिवंशा समवेत॥ अवघें स
वालक्ष भारत॥ बहुरस्य हि कथा अद्भुत॥ स्वर्गिंचा गोनी जिरा॥ ५१॥ असित रुषी
विख्यात॥ तो पाकुं लोकि हे कथा वर्णित॥ यक्ष राक्षस विद्याधर समस्त॥ शुकमु
खें श्रवण करिती॥ ५२॥ मनुष्य लोकी सर्वत्र॥ जन्मेजयासी सांगे वैशंपायन॥ त्या
माजी आख्यानें पावन॥ गीता सनत्सुजातादी॥ ५३॥ स्वयें बोलीलें सत्यवतीसु
त॥ भारति शब्द कुटगणित॥ आठ सहस्त्र आठशत॥ संख्या नेमस्त म्यां केली॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(7)

५४॥ स्पांतम्भिमानी तो यथार्था॥ शुक जाणिती पैथीचा अर्था॥ संजय चतुर बकृत॥ पां ० प्र ०२

आदिपर्व ० ज्ञाण तो कीं वानेणें पै॥५५॥ अर्थ मानास आणित॥ हे रंबच पक्षत्वें ज्ञिहित॥

४ ह्मणोनी कूटें अद्भुत॥ व्यासघातली गाई गाई॥५६॥ असो कथा ऐका विचीत्र॥ कुरु

क्षेत्री दिर्घ सत्र॥ जन्मेजयाचा आचरतां परम पवित्र॥ सिद्धि न पवें सर्वथा॥५७॥

श्रुतसेन उग्रसेन भीमसेन॥ हे जन्मेजयाचे बंधु तिघे जण सकळ पारपत्य

तया आधिन॥ राये केलें सत्री चें [illegible] तिहि देवश्रुनिचा सुत॥ सारम पदुरि

होतां क्रिडित॥ अन्याय नसतां वि[illegible] उपरें ताडिली॥५९॥ तो रुदन क

रित माते सिसांगें॥ येरि राज[illegible] वेगें॥ येरि राजसभे सिपातली

वेगें॥ ह्मणें अनित वैष्णेंसंगें॥ रवी दि[illegible] नित धर्मपत्नि॥६०॥ राजा विचारी बंधुस

तो अन्याय लिगद ज्ञा अंगास॥ बोलाव याचा गरविस॥ श्राव स हस्ता न फुटें॥६१॥

शुनी बोलें शाप वचन॥ सिद्धि न पवे तुझा यज्ञ॥ राजा होउनी उद्विग्न॥ मग येघ रां म ०

ति चालिला॥६२॥ श्रुतश्रव्यासा चा सुत॥ सोमश्रवा ज्ञानी अद्भुत॥ त्याचें हातें नृप ४

A joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(8)

नाथ॥ आरंभीतसत्राते॥ ६३॥ धौम्यरुषीपरमपावन॥ त्याचेंशिष्यतिघेजण॥
वेद अरुणी उपमन्य॥ आज्ञापित गुरुज्ञानित्याते॥ ६४॥ पांचाळखंडुराजाउनी॥
केदारआणीबाधुनी॥ औसेंअैकोनेआरणि॥ पाणिनेतवाफयाते॥ ६५॥ वाटेस
फुटतांकेदार॥ नमलेंमृतिकापाषाणाअनमान॥ आवडेंघाल्तुनआपुलेंशरीर॥
बळूतरिवसनिजेला॥ ६६॥ कायगुरुजेंशिष्यवस्यासी॥ ह्मणोनिधौम्यपाहेआ
लेंत्यासी॥ सद्गदितहोउनमनसी॥ ह्रदईधरिलासप्रेमें॥ ६७॥ ह्मणेंतुधन्यगुरु
दास॥ अैश्वर्यसर्वपावें निर्दोष॥ प्रज्ञाज्ञानविशेष॥ होवाढतेंतुह्मागई॥ ६८॥ आ
तांदुसराशिष्यउपमन्य॥ तोकरितआज्ञागोरक्षण॥ धर्मारण्यानेउन॥ गोश्रु
श्रुषाकरितसें॥ ६९॥ नाळयादिवसबळूत॥ धौम्यउपमन्यासपुसत॥ बाळकाश
रीररक्षणार्थ॥ कायेउपायेंकरितोसि॥ ७०॥ येरुह्मणेंभीक्षानेंअसेंजीत॥ सद्गुरु
ह्मणेंतेनिषीधयथार्थ॥ सद्गुरुसआधंघावेंसत्य॥ अन्ततरिचपावनतें॥ ७१॥
येरुह्मणेंआज्ञाप्रमाण॥ मगअर्धभिक्षादेतआणुन॥ पन्तमासजोटतांपूर्ण॥

(९)

आदिपर्व० गुरुपुढतिआज्ञापी ॥ ७२ ॥ म्हणेवृछाआवंचंक पणें ॥ भीक्षामासेअवघीअसा स पां०प्र०२१
देणें ॥ उपमन्यें आवस्य म्हणें ॥ आज्ञेंममा णेंवर्तत ॥ ७३ ॥ दुसरेनि भिक्षाकरि
५ ता ॥ गुरुतेहि वर्जिली समस्त ॥ जनासिपुसो बहूत द्विवार भीक्षान मागे तुं ॥
७४ ॥ आवस्य म्हणे नितो सकुमार ॥ वनी धेनु चारिनिराहार ॥ बहुपीडितां क्षुधा
वैश्वानर ॥ सेवि गोक्षीर द्रोणभरी ॥ ७५ ॥ गुरु म्हणे उछिष्ट केलें ॥ पश्नासिनाहि क
दाघेतले ॥ मग तेहि विषवर्जिलें ॥ [illegible] कार नमनुनि ॥ ७६ ॥ मग वछे दुग्ध
पितां विशेष ॥ मुखीचा गळे फेस ॥ पानकरिता कायेस ॥ दोन्ही वदे पुढति ॥ ७७ ॥
गुरु तया तें पुसत ॥ येरु वर्तलें ते [illegible] म्हणें पातक बहूत ॥ पानन
करिसहसाहि ॥ ७८ ॥ आवस्य म्हणे उपमन्य ॥ मग आर्कि चा रुची कळाउन ॥
पानकरितां द्रोणभरून ॥ गेले नयन विषे तया ॥ ७९ ॥ धेनु आणी तो न्हाला ॥ रांम०
८० गुरु परमसे ऊन ॥ कुपांत पडला उपमन्य ॥ गुरु म्हणे परमसहिष्ण ॥ बाळक ५
कायें न्हाला ॥ ८० ॥ गुरु परमसरूदहो उनी ॥ बहूत हिंडे घोरकाननी ॥ वत्सा उ

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

पमन्यापेतुनी ॥ भेटेमज न्हणिउ ज्ञा ॥ ८१ ॥ नवतो कुपांतुन तांतडी ॥ गुरुशब्दें हाक
फोडी ॥ गुरुशब्दें हाक फोडी ॥ स्वामी मज येथुन काढी ॥ आतिअवघडी पड
येलों ॥ ८२ ॥ तेथें गुरु आलें तेअवसरीं ॥ म्हणे वछा भय न धरी ॥ अश्वीनौदे
वाचें स्तवन करी ॥ कृपा तुजवरि कारिति ते ॥ ८३ ॥ स्तवनासरिसें दोघे येति ॥ अ
श्विनौ प्रगट आणुन दीधला हाति ॥ ये रुस्मणेंनश्भ स्ती कल्यांति ॥ सद्गुरुप्रति नेदितां
८४ ॥ देखोनि निकट गुरुदास ॥ अ ... पावलें हरुष ॥ दीव्य दृष्टि देउन त्या
स ॥ कुपा बाहेर काढिला ॥ ८५ ॥ प्रसन्न होउनी तेक्षणी ॥ वर देती आनंदे नी ॥ वेद
शास्त्र संपन्न होउनी ॥ अनुभव ... निपुण हो ॥ ८६ ॥ रिद्धिसिद्धि तुझे घरीं ॥ बो
ल्गति अहोरात्री ॥ तुसें दर्शनें पेधरत्री ॥ उधरती जनोव बहु ॥ ८७ ॥ सेवरि स्वधं
देहाई जनमरण ॥ पावसि हरिपद निर्वाण ॥ ऐसें बोलुन देपे जाण ॥ अंतर्धान पाव
लें ॥ ८८ ॥ यावरि तो उपमन्य ॥ धरिजाउन सद्गुरूचें चरण ॥ तेणे ही तैसें चवर देउ
न ॥ आश्रमा आपुलें धाडीला ॥ ८९ ॥ यावरि ताति यज्ञि ब्यवेदसस्य ॥ तेणें गुरु से

(११)

वाकेलीबकृत॥जाणुनगुरुचेंमनोगत।पुर्विआर्थसर्वहि॥१०॥गुरुसिप्रियतेंआ पां०प्र०१
आदिपर्व० चरत।नसांगतांजिविचेंजाणत॥केलेंजोकीनमिरवत॥सीसवितशरीरसे
वें॥११॥आलियाहिमरण।नसंडीमर्यादाभजन।अर्पिजेंतनुमनधन॥बरक
६ उतेथेंकायसें॥१२॥आसापासुनरळपर्यंत॥सुरदेउगोउबकृत।तैसाभज
नीउल्हासत॥दिवसेंदिवसआगळा॥१३॥गुरुकृनईश्वरभाव्न॥ऐसेंक
ल्पिनागेलियाप्राण॥गुरुसेवापरमअनुष्ठान।मंत्रपुर्णगुरुनाम॥१४॥सेवा
देखोनिधौम्यरुषी॥अत्यंततोषलेंमानसीं॥आलिंगुननतयासी॥मस्तकीह
स्तठेविला॥१५॥सर्वज्ञआणीआगर्वता॥रुपवतिआणीपतिव्रता॥सभा
ग्यआणीउदारता॥हेतोदुर्लभत्रिभुवनी॥१६॥सभाग्यपुत्रपित्रभक्त॥
युगस्थआणीवैरागयुक्त॥ब्रह्मज्ञानीनिरपेक्षचीत॥हेदुर्लभत्रिभुव
नी॥१७॥गुरुपंडितआणिउदास॥शिष्यप्रज्ञावंतभावविशेष॥हिराआणि रांम०
तोचीपरिस।हेदुर्लभत्रिभुवनी॥१८॥आसोसंतोषुनगुरुनाथ॥बेदशिर ६

A joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

ब्यासआज्ञारेत॥म्हणेंवछाआश्रमात्वरित॥जाउननादेंयथाविधी॥९९॥
संतती संपतिदिव्यज्ञान॥होमाप्ततुकल्पागुन॥यावरितोआज्ञाघेउन॥निजा
श्रमीराहाता॥१००॥ तेणेंकेलेतिघेंशिष्य॥पालिपुत्राकृनिविशेष॥१॥गुरुम्ह
णेभोगीलेल्केष॥म्हणुनसेंवानसागेत्यां॥१॥तेणेंउत्तंकनामाषीष्यजाण॥
न्हाठेउनरक्षण॥जन्मनयाचे [illegible] उन॥रुत्वीजननाम्हावेरतेप॥२॥मा
गेंभार्यातरुणरुपवती॥कामा [illegible] लेलीचीति॥ प्राप्तिजालीउतंका
प्रति मजप्रतिभोगीतु॥३॥मीगुरु [illegible] गुरुम्हणी॥वचनमासेंपेवदेंमानी
॥येरैंऐकतांकुणी॥बोटेंघालीतनुजात॥४॥हरिस्मरोनदेख॥म्हणेतुमाता
मिबालक॥मनीभावोनपरमदुःख॥परतागेलाउगेनीया॥५॥मुंजगावरिन
घालावेलत॥उठिनराकावेअग्नीत॥तैसीपरसतीभावित॥तरितोनारायण
नरनव्हे॥६॥रुपवतिसभाग्यउत्सातरुणा॥येकांतिप्रार्थिस्वयेयेउन॥त्याचे
विकारनपवेमन॥तोनारायणनरनव्हे॥७॥येकांतवनीयेकलाफिरत॥मह्लार

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(13)

आदिपर्व० जतलोठेदेखत पायेरकजुनपुढेंजात तोचिनारायणनरनव्हे ८ मनोजयवा पा०प्र०१
सनात्रय सर्वज्ञादयाळसरासदय रावरंकसमानपाहें तरितोनारायण
७ नरनव्हें ९ वेदआश्रमाआज्ञापरतोन ज्ञानदृष्टीकल्पलेंवर्त्तमान ह्मणें
त्याईश्वरकेवळपूर्ण इंद्रजितनिश्चये ११ गुरुकृपाआणीज्याच्चीदृष्टी॥
ब्रह्मवेत्तासत्कर्मराहटि तरिसकळतिर्थेभेटी येजित्याचियाजांणिजें १२ वे
देव्रतेंकधरिलाकृदई ह्मणेसकळसुखपावसीगृही आतांश्वत्छजापातिजाई
॥तवतोकायबोलत १३ ह्मणेकांहिगुरुदक्षणा मजमागावीसर्वज्ञा स्त्रि
येसिपुसेतोंरुषीराणा मागकांहिइच्छित १४ ह्मणेपुष्यभुपाळाचिगृह
णी दिव्यकुंडळेंतीचेकर्णि तेआणुनदेईचौथेदीनी मांगल्यकर्णिल्या
वया १५ तेकुंडळेंरविसमघ्यती इछिलेंवेळेंअमृतश्रवती येरेचा
लिजात्वरितगती मार्गिद्विषभरेखिला १६ त्यावरियेकपुरुषदेखिला रांम०
॥तिणेगोमयदिल्हेंत्याप्रोल्ला ह्मणोंहेसेविबाल्ला येरेंतात्काळभक्षिजें १७ ७

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

सुत्राळाविलेंवदनी तयासिवंदनकरुनी गुरुऔपासकाकृत्रिमकरणी कों
पाचिहिचाळेना १८ पुढेंचालिलावेगेंकरुन लंघिलेंघोर परमविपिन॥
पावोनपुष्पराजसदन तावकोठेंकांहिनदेखें १९ बाहेरआलापरतोन॥
निकेतनीनदिसेंम्हणोनि पूर्ण म्हणेगेलाहाआसेलवदन पादप्रक्षालनक
रिवेगें २० मगस्वस्थहोउनउपु... प्रवेशलानिकेतनाप्रति तवदेखि
ली जेसीपार्वती सर्वजननी ... २१॥ केलेंबऊतस्तवन सांगितले
सकळवर्त्तमान म्हणेंगुरुपत्नी ... कुंडळेंतुम्हीमागीतली २२ भुपा
बआज्ञेंवरुन द्विजतोषविल्या ... उत म्हणेहेंकुंडलेंआमीप्रपूर्ण॥
तत्वकेहिमागीतली २३ परिम्यांदिधलिनाहित तेतुजजालीप्राप्त तरिमा
गिसोंभालीबऊत तसकसीतरिलयेरवादा २४ पुष्पराजम्हणेंतुधन्य आ
जिपिंडपित्रयज्ञसंपादुन उतंकआज्ञेंवरुन राहीलाहोतातेदिवसी २५ त
वकेशमुक्तहोउन वाढिलेहोदिव्यान्न परिसणभरिलागळापूर्ण परयुषि

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(15)

आदिपर्व० ८ तपणसहज आलें ॥ २६ ॥ आंत केत्रापरुला गजोन ॥ रुषी ह्मणे नजे विप्र्णी ॥ रायको पां० ग्र० १
पुनी शापिला जाण ॥ तुझें संतान नवाढे ॥ २७ ॥ राजा विचारुन पाहात ॥ तव केत्रा
देखिला अन्नांत ॥ अधोवदने खालें विलोकित ॥ पतिउत्तर नेदि कांहि ॥ २८ ॥ मग तो
षविला ब्राह्मण ॥ केलें तात्काळ शापमोचन ॥ ऐसे ह्मणे गुरुभक्त संपूर्ण ॥ शाप
बंध न बांधी ना ॥ २९ ॥ मागो नघे तलें निक्षेख ॥ पुढति करी निश्चुद्ध पावक ॥ पिंउपि
त्रयपत्त करुन देख ॥ मग रीतो उत्रं क बोलविला ॥ ३० ॥ तो गुरुभक्त वरि निर्दोष पर
नारिमानी तजेसी विष ॥ दुसर्‍याचे गुणदोष ॥ दृष्टी न पडें जयाची या ॥ ३१ ॥ आज्ञा
घेउनी उत्तंक रुषी ॥ जाता जाला सत्वर वेगेंसी ॥ चिंता वाटे मानसी मागें पुढें पाहात ॥
३२ ॥ तो येक पत्नी पाठिसी धावत ॥ उत्तंक जाला त्रषाक्रांत ॥ वापी चे तिरि ठेवित ॥
दिव्य कुंडळे ते धवां ॥ ३३ ॥ उदक प्राशिता तरकें ॥ तो कुंडळें नेली तस्करें ॥ ये रु रांम०
पाठि धावें तव कें ॥ तव तो भुमीत प्रवेशला ॥ ३४ ॥ काष्ठदंडें तो खाणत ॥ वरो नी ८
बीली कि विबुधनाथ ॥ होउनी या कृपा भरित ॥ वज्र प्रेरित तात्काळ ॥ ३५ ॥ धरे

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

सछिद्रमाडुनसवेग॥ करूनदाविलामोकळामार्ग॥ उतंकप्रवेशलामनिराग॥
तसाचरेचतयातें॥३७॥नागभुवनेंदेखेंअद्भुत॥पद्मिणीनारिविराजत॥वों
सणतंत्वकासधुंदित॥निर्भयनी:शंकयेकला॥३८॥तवदेखिलाधाताविधात
॥कृष्णश्वेतदेखेंदोराकांतता॥द्वादशाधाराचक्रमाहातां॥द्वादशपुत्रषट्कुमारा॥३९
तवयेकदेखिलामाहापुरुष॥म्हणें [illegible] गेंश्वास॥तेणेंत्साविताअमरेशा॥श्वे
तअश्वदेखिलापुढें॥४०॥पुरुषत [illegible]॥यानुरंगावेंआपानफुंकिंका॥येरें
तैसेंचकेलेंदेखा॥तवआपर्ववत [illegible] अश्वाचेंकर्णिमुखीनयनी॥ज्वाला
धडकतितेक्षणीं॥धुरभरलापाताळभुवनी॥नरफडतिपादोदर॥४२॥तत्कें
भयाभीततेवेळीं॥कुंडलेंतत्क्षणीं [illegible] धरलीं॥म्हणेमजअकस्मातसापड
लीं॥तुम्हीम्हणाननेणेमी॥४३॥पुरुषम्हणेउतंकालागुन॥चलवेगेंअश्वाव
रिबैसोन॥येरेतोपुरुषवंदुन॥वेगेंवोलघेतुरंगा॥४४॥चतुर्थदिवसितोद्विजन्मा
॥पावलेंवेगेंवेदाश्रमा॥कुंडलेंदेउनरामा॥सद्गुरुचीतोषविली॥४५॥वेदेरुद

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai
Joint project of the

आदिपर्व० ९ ई धरिला तंतेक ॥ ह्मणें मार्गी काय देखिलें कौतुक ॥ येरु ह्मणे तु स्वामी रक्षक ॥ ना पां०प्र०१
ग घरि सांभाळिलें ॥ ४६ ॥ परि भेटले ते कोण ॥ सांगावें हे कृपा करून ॥ गुरु ह्मणें
वृषभारूढ पुरुष जाण ॥ ऐरावता वरि इंद्र तो ॥ ४७ ॥ गोमय तुज भक्षविलें वि
वेकू ॥ तो वीजाण सुधारस ॥ तरि सर्प भवनातें न निर्दोष ॥ विषरहित आळ्हा
सी ॥ ४८ ॥ स्वपणी कृतो कलि सत्य ॥ तुज वेसनी पांडु पाहत ॥ परिपुण्यपत्री ज्ञतु
गुरुभक्त ॥ तुज स्पर्शन करवें ॥ ४९ ॥ [illegible] ॥ विधातारे रवी त्याते ह्मणी ॥ कृष्ण
सितदोर दोन्हि ॥ ते दीवस रात्र [illegible] ॥ देखिलें नयनि तु वांकि ॥ ५० ॥ द्वा
दश धारे देखीलें चक्र ॥ परि [illegible] ते अपार ॥ देखीलें षट्कुमार ॥ शट
रुतु ते चपे ॥ ५१ ॥ स्वपणी कनो कली सत्य ॥ तुज वेस निपा तु पाहत ॥ पुण्यपत्री
ज्ञ गुरुभक्त ॥ तुज स्पर्शन करवें ॥ ५२ ॥ पाताळी पुरुष तो मेघ जाण ॥ अश्व तो रा०म०
वौजस्व वह्निस्थान ॥ तेणें तुसी सात्यता करून ॥ येथ वरि आणिलासी ॥ ५३ ॥
भगवंतें कधरुंनी [illegible] ह्मणे स्व अश्र माघतिजाई ॥ तु सर्वदा होई विजई ॥ ब ९

(18)

कृतसुखहेंभोगीकां॥आश्रमाआलागतंक॥परितसकेंभोगविलेंदुःख।तेआ
वउनदेख॥कन्नमलितविपतो॥५५॥मगजाउनकुरुक्षेत्रा।भेटलाजन्मेंजयन
रेशा॥म्हणेसर्पसत्रकरुन१विज्ञा।पीत्रुसुटघेईकां॥५६॥परिक्षितिचाप्राण।घे
तलातक्षकेंनजगतांक्षण॥ऐसेंजन्मेजयालोभउन।सर्पसत्रमांडिलें॥५७॥
यावरिच्यवनभार्गवाचापुत्र।प्रतितिनामेंपवित्रपरमस्वतंत्र॥रुरुनामारुषे
श्वर॥त्याचेंपोटीजन्मला॥५८॥त्याचिप्रियापरावेणपमीणी॥रुपवतिचातुर्य
खाणी॥तेआश्रमीआसतांकामिनी॥सर्पदंशजहाला॥५९॥तिचेंआलिंगुन
कुणप॥रुरुकरितिदिर्घविलाप॥तिचेंआठउनगुणस्वरुप॥वदनपिटिआक्रो
शें॥६०॥म्हणेमित्रपुत्राक्रूपावेला॥ऐसेंवदिलावण्येंसरिता॥म्यांजोदि
लेंआसेलदेइचेंदेईन॥६१॥सांधुसंतदेवब्राह्मण॥मातापितागुरुजाण॥या
चेंकेलेंअसेलभजन॥तरिप्राणपरतोईचा॥६२॥आयाचातदुबलब्राह्म
ण॥पीडलाबकृतरुणेकरुन॥त्याचेंकेलेंअसेलरुणमोचन॥तरिप्राणपर

(19)

आदिपर्व०

तोइयेचा ॥ ६३ ॥ रीपवनपरदेशी रोगीष्टकेवळ ॥ त्याचा केला असे ळसंभाळ ॥ पां०म्र०१
मिथ्याभीषापबोलतां खळ ॥ जरि तो गेला नगेलासें ॥ ६४ ॥ अनाथप्रेतअग्नी
१० संस्कार ॥ तरुणदरिद्री याचे लग्नसाचार ॥ सांह्यें केलें आसे ळनिधारि ॥ त
रिप्राणपरतोईचा ॥ ६५ ॥ रुरु स्त्रीनिमित्त धावनी ॥ रुदनकरी घोरवनी ॥ तो
देवदुतगगनी ॥ विमानी वैसुन ये[illegible] ॥ ६६ ॥ तिहि विमानगत खंदुन ॥ पाहा
तेजालें येक क्षण ॥ करुणा शब्द ऐकोन ॥ हृदय त्याचें कळवळिलें ॥ ६७ ॥
परोपकारपरमपुण्य ॥ समासामर्थ्यें वेसुन ॥ मित्रा आवुला मित्र नंदन ॥ प्रा
धुन प्राण आणिला ॥ ६८ ॥ सावध जाली पद्मिणी ॥ रुरुचा हर्ष न माये गगनी ॥
देवदुतांचें चरण धरोनी ॥ स्तवन करित लणा ॥ ६९ ॥ बहुत ग्रंथ कासयाश्र
वण ॥ सारासार विचार संपुर्ण अर्धश्लोकात सांगोन ॥ निगमागम गुह्येंजें ॥ ७० ॥
परोपकार हे पुण्य आसुष परपिडा तें महत्पाप ॥ आपुलें नयनपुण रुप ॥ ल्के रामॅ०
पहरति पराचें ॥ ७१ ॥ आंपणासमान विश्व पाहात ॥ परमात्मा मोदे आतिसंतोषात १०

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(२०)

परल्केंश्रोव्याकुळचित्त॥परोपकारी पुरुषतो॥७२॥धीगसंपतिधिगज्ञान॥धिक
विद्याधिकअभीमान॥परोपकारीपुंरिस्याविण॥संपत्तिविधवानिद्यतें॥७३॥
संकरिपडतांप्रांणी॥पाविघाल्लीकृपाकरुनी॥केलेंसुकृतनवदेवदनी॥परोप
कारीपुरुषौतो॥७४॥परोपकारेंवीणनर॥पशुवतसंसारीसाचार॥तोलें
ईज्ञातोश्रृंगार॥प्रेतासव्यर्थकेलें॥७५॥तोयानारुढहिंडत॥जैसेंदहनार्थ
चाल्लविलेंप्रेत॥पुढेंवाद्येंवाजविती॥तेवितोव्यर्थसंसारी॥७६॥रुरुह्मणेंध
न्यधन्य॥देवदुततुह्मीपावन॥तुमचेंचरणावरुन॥देहेंसांडणेंहामाझें॥७७॥
असोदेवदुतगेलेंतेथुनी॥आश्रमाआज्ञाप्रियाघेउनी॥परिसर्पाचाआपरा
धआंमउनी॥तत्क्षमलितरात्रदिवस॥७८॥रुरुनेसांडुनअनुष्ठान॥हस्तीलेंग
हदंडसबळघेउन॥सर्पमारीशोधुन॥वारुळेंबिलेंसर्वहि॥७९॥करितसर्प
संव्हार॥डुंडुभीनामेंआजगर॥वरिघाल्लीतांदंडप्रहर॥तंवतोकायबोलि
ला॥८०॥मिपुर्विंहोतोविप्र॥खगनामामुनेश्वर॥म्या करुनवस्त्राचाविखार

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(21)

आदिपर्व० साधुसंताभेटसाविलें॥ ८१ भयाभीतब्राह्मण। पलालाजपध्यानसांडुन॥ पां० प्र० १
हासीनलें॥ सकळविषईजतन॥ तेणेंशापुनियामजसर्पकेलें॥ ८२ कोपि
११ तपिसाधुराव॥ बळिष्टप्रतिष्ठितमहानुभाव॥ यासिविनोदकरितांआपाव
॥ कदाकाळेंचुकेना॥ ८३ नरिरुरुअवधारी॥ सर्वथातुमजनमारी॥ जन्मे
जयाचेंसत्री॥ संव्हारसर्पहोईल॥ ८४ रुरुचेंदर्शनेंसाच्चार॥ उधरलातो
आजगर॥ दिव्यदेहपावोनसत्वर॥ स्वर्गाप्रतिपावला॥ ८५ मात्रशापेक
रुनदेख॥ पाणीजळतिजळचरदुख॥ सुतास्मणेशौनिक॥ कथासांगेंसुरसतें
८६ दक्षाच्याकन्यातत्वता॥ कश्यपाच्यापाकदविनीता॥ त्यावरीपरखा
णीपतिव्रता॥ परिमछरदोघीमध्ये॥ ८७ सेवेनेतोषविलाभ्रुतार॥ देतक
श्यपदिव्यवर॥ कंदस्मणेंतुजपुत्र॥ सहस्त्रयेकहोतिल॥ ८८ परमबळिष्ट
दोघेंजण॥ विनतेंतुजहोतिलनंदन॥ दोघीसदेईनरेतदान काश्यपगेला रा० प्र०
अनुष्टाना॥ ८९॥ यथाकाळेंकद्रकेलाही॥ सहस्त्रअंडेंप्रसवली॥ दिव्यतेजो ११

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com